

Drugi razred, prva priprava

Predmet	Spoznavanje okolja
Razred	Drugi razred
Število ur	2 uri v učilnici, 2 uri za predhodni ogled mesta/vasi
Področje (učna celota)	Čas in prostor
Tehnika	Risanje, slikanje: svetle in temne barve
Naloga (učna enota)	Življenje v preteklosti
Materiali	Bel šelešamer/risalni list A4 ali A3, črna tempera, tanjši čopiči, lončki z vodo, škarje, lepilo za papir.
Orodja, podlage	Natisnjena predloga iz spletne strani »potujem od hiše do hiše« za 4/7 igralcev ali velika podloga iz belega papirja velikost 1 x 1m, tulci papirja za igro, večja (lesena) kocka za metanje.
Motiv	Kje sem doma
Obravnavana kulturne dediščine	Značilnosti domačega kraja , različnost pokrajin, geografsko okolje, orientacija v prostoru, domači kraj, hribovje, dolina, reka, potok.
Didaktični pripomoček in učna sredstva	PPT-predstavitev in igra, dostopna na spletni strani https://sola-prenove-za-nove-generacije.si/ V skrinji je natisnjena podloga igre »potujem od hiše do hiše«.
Metode dela	– ogled v živo – pogovor in razlaga – prikazovanje, demonstracija

Oblike dela	– frontalna – individualno delo – skupinsko delo – igra s podlogo »potujem od hiše do hiše«
Učni cilji	– Znajo razlikovati med preteklostjo in sedanostjo v svojem življenju in vedo, da je bilo življenje v preteklosti drugačno (SPO) – Spoznajo vidike življenja ljudi v preteklosti in danes, razlikujejo bivališča (SPO)
Prilagoditev za izvedbo v učilnici	– PPT-predstavitev – e-kviz – projektor in računalnik – priprava miz in materiala
Prilagoditev za izvedbo na daljavo	Posredovanje učne priprave, predhodno izdelanih grafičnih pripomočkov in PPT-predstavitev.
Prilagoditev za izvedbo v učilnici na prostem	Predstavitev ustvarjanja na prosto na mize in klopi – podlaga, natisniti PPT na plastificirane predloge ali tablica/tablice za delo v manjših skupinah ali monitor za skupinsko delo
Predlagana vrsta učne ure	– Izvedba v razredu s predhodnim ogledom v mestu, na vasi (po predhodnem ogledu mesta) – Teoretična in praktična
Prilagoditev: Učenci z učno pomočjo	Na igralno podlogo nalepijo eno izdelano značilno hišo.
Nadarjeni učenci	Izdelajo več hiš, oblikujejo tudi krajino in ograje ter drobne značilne arhitekturne elemente, ki jih vse nalepijo na pripravljeno igralno podlogo »potujem od hiše do hiše«.

Medpredmetna povezava	– Barvne ploskve, primarne/sekundarne barve (LUM) – Čas, prostor (DRU) – Liki, črte in telesa, dolžina, naravna števila – povezava s številčnim trakom (MAT) – Ljudski prostor (SLO) – Prostor, celota, deli celote (GUM) – Merjenje (ŠPO)
Predlog predhodne dejavnosti – aktiviranja predznanja	Učenci za domačo nalogo poiščejo v časopisu fotografije različnih bivališča ali pokrajine.
Dodatna dejavnost učencev povezana z obravnavano temo v okviru učnih ur obravnavanega sklopa	– Možnost ogleda in fotografiranja najstarejših objektov v kraju in lepljenje slikic na svojo podlago za igro (SPO) – Možnost ogledov znamenitosti in značilne gradnje v svojem kraju (SPO)
Predlog nadgradnje (pri interesnih dejavnostih, v dan dejavnosti ipd.)	Učenci po skupinah obravnavajo posamezno umetnostnozgodovinsko obdobje in ga spoznavajo po vseh značilnostih gradnje, gospodarstva, življenja ali kulinarike. Izdelajo razglednice s slikicami po temah, ki se jih nalepi na stenski časovni trak pod posamezno obdobje, prikazan na steni v koticu/jedilnici. Odigrajo dramsko pripoved glede na pokrajino ali umetnostnozgodovinsko obdobje. Izdelajo svoj ali razredni časovni trak.

1. uvodni del	U: Dober dan vsem. Danes bomo govorili o ŽIVLJENJU V PRETEKLOSTI in ZNAČILNOSTIH POKRAJIN ter NASELIJ. Zanima me: Kaj je za vas preteklost? O: Kar se je zgodilo, kar je mimo, česar več ni. U: Po eni strani imate prav: To je tisto, kar je minilo, vendar če pogledamo naše hiše, vasi in naselja ter tudi širši prostor, je veliko stavb ostalo iz naše preteklosti. Recimo, če se pogovarjamo o hišah naših dedkov in babic oziroma hišah, ki so stare 100 let ali celo več. Kakšne so te hiše? O: Majhne, stare, porušene ... U: Kakšni pa so deli mest, kjer so najstarejše hiše? O: Stari, zapuščeni ... U: Pa vam je všeč, ko greste s starši ali prijatelji v stari del mesta? O: Ja, ne ... U: Zakaj? Kako je videti na primer stara Ljubljana? Vam je všeč? Kaj počnete, ko greste v staro mestno jedro? O: Na pijačo, sladoled, v cerkev, na obisk, na koncert, na igrišče ... U: Pogovarjajmo se o podobi starega mestnega jedra. Kakšne so hiše? Kakšne barve? Kakšne strehe so? Ali so visoke? Veste, koliko nadstropij imajo? Kaj je v pritličju, kaj pa v nadstropju? Kakšne so ulice? Pa ceste? Tam teče kakšna reka? Ali so tam zelenice, parki? Kje stanovalci parkirajo svoje avtomobile? Kaj pa gosti? Kako greste v mesto? Kako bi bilo videti mesto, če bi vse hiše porušili in zgradili nove, v celotni ulici? Zamislite si in primerjajte, kakšno mesto bi vam bilo bolj všeč. U: Pogledajmo še za vas. Kdo stanuje na vasi – poznate koga? Če greste na obisk – kakšne hiše so v središču vasi? In katera stavba je običajno zraven?
----------------------	--

	O: Stare, najstarejše ... Cerkev, trgovina, šola pa potok ... U: Ali imajo urejene fasade? Ali so visoke? Kakšnih barv so? Kaj je na fasadi? O: Les ... narisano ... U: Torej, te stavbe (cerkev, hiše v starem del mesta ali vasi, običajno tudi šola ali občina) so najstarejše stavbe v nekem naselju. To so ostanki naše preteklosti. Je prav, da ohranjamo stare hiše v mestu? Zakaj? Danes ponekod stojijo že tudi novejše hiše v starih delih. Kakšna so bila naselja v preteklosti? O: Manjša, s kmetijami, vrtovi ... U: Oglejmo si nekaj naselij, vasi in mest v preteklosti in danes. Če znate prepoznati, kje so najstarejše hiše – tisti del imenujemo staro mestno jedro ali staro vaško jedro. U: Ali veste, kaj je pokrajina? Ja, to je širši prostor, kjer je tudi narava. Kakšna je bila pokrajina nekoč in kakšna je danes? O: Več mest, bolj zelena, manj cest ... U: Torej se mesta, vasi in tudi pokrajine spreminjajo skozi čas. Pred 1000 leti pa so se naselja še bolj razlikovala od današnjih. Hiše so bile še bolj preproste, kamnite, lesene, streha je bila slamnata, iz lesenih desk ali skodel, ob morju tudi kamen. Torej so bile hiše grajene iz takih materialov, kot so jih v neki pokrajini našli. Zato se hiše iz različnih pokrajin med seboj razlikujejo. Grajene pa so bile tudi na podlagi tega, kako vroče/hladno je bilo, ali so bila tla stabilna, ali je bilo dovolj ravnine, ali so morali graditi v hrib. Veliko dejavnikov je vplivalo na oblikovanje stavb. Danes pa ni več tako.
--	--

2. osrednji del	U: Danes bomo ustvarjali. Narisali bomo hiše in pokrajino okrog nas, vse to nalepili na podlago in izdelali družabno igro. Navodila za delo in kriteriji, ki jih morate upoštevati, so: 1. Vsak vzame dva bela šelesamerja ali risalna lista v velikosti A3 (ali A4). 2. Na prvi list s črno tempero in tankim čopičem skiciramo naš objekt. Narišemo značilno hišo iz domačega kraja. S tankim čopičem natančno naslikamo okna in vrata, streho s kritino. 3. Ozadja ne slikamo. 4. Pokrajino naslikamo posebej na nov bel list, na katerem ni nobenega objekta. Slikamo s črno tempero, ki ji dodajamo vodo, da dobimo sive odtenke. Svetlimo jo. 5. Ko se hiše posušijo, jih izrežemo. Nato izrežemo še naše pokrajine. 6. Zatam vse skupaj sestavimo v celoto – na igralno podlogo, ki je že pripravljena v prilogi, oziroma pripravimo podlago sami – trši papir večje velikosti. Najprej nalepimo naše pokrajine ali ravnice ali hribe, gozdove ... 7. Zatam nalepimo hiše tako, da se skoraj prekrivajo, kot se hiše v mestu. Na igralno podlogo nalepimo še krogce po obodu papirnatih tulcev (ki jih oblikujemo in izrežemo sami) na način igre človek ne jezi se; za posamezna polja v igri lahko sestavimo tudi naloge. Igro bomo poimenovali »potujem od hiše do hiše« in se pogovorili o različnosti bivališč in pokrajin. V prostem času (med odmorom, v podaljšanem bivanju, v jutranjem varstvu) se boste s tako pripravljeno igro lahko igrali. ZAČNEMO DELATI.
------------------------	---

3. zaključni del	Z učenci pospravimo učilnico, postavimo zaključno inštalacijo, se zberemo okoli nje in se pogovorimo: – o preteklosti, kako jo merimo/beležimo, – o podobi objektov nekoč in danes, o pokrajini, – o različnih pokrajinah in različnih stavbah, – o svetlih in temnih barvah, svetljenju barvnih ploskev, – učenci igro preizkusijo. PREGLED IZDELKOV IN VREDNOTENJE – Pogovorimo se o zadanih kriterijih vrednotenja in ugotovimo uspešnost nastalih kompozicij. – Učenci vrednotijo izdelke drug drugemu. – Nato vrednotijo tudi svojega – ugotovijo, kaj so upoštevali in česa niso upoštevali pri zadanih kriterijih. – Igro pospravimo oziroma izvedemo razstavo v učilnici, hodniku in v kotičku za razstave.
-------------------------	---

Projekt Šola preнове za nove generacije in dediščino 21. stoletja sofinancira Norveška s sredstvi Norveškega finančnega mehanizma v višini 478.000 evrov. Namen projekta je vzpostaviti medinstitucionalno okolje in učne prakse za bolj načrtno izobraževanje novih generacij v osnovni šoli o kulturni dediščini in prenovi kot pomembnih kompetencah in vrednotah za življenje in delo v 21. stoletju.